CZĘŚĆ XLVII — № 40. ROK 24 — (1853.)

# TYGODNIK
## PETERSBURSKI
### GAZETA URZĘDOWA
### KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, 26 Maja / 7 Czerwca.

## WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, 25 Maja / 6 Czerwca.

Jej Cesarska Wysokość Wielka Xiężna Marya Mikołajowna wyjechała 19 Maja o godzinie 11 rano, udając się za granicę przez Warszawę.

Przez Rozkaz dzienny Cesarski w Wydziale Wojskowości, J. C. Wysokość Wielki Xiążę Alexy Alexandrowicz zaliczony został do gwardyjskiego pułku Ułanów J. C. Wysokości W. X. Następcy Cesarzewicza.

— Przez takiż Rozkaz dzienny z dnia 19 Maja, Dowódzca pułku gwardyjskiego Kirysyerów J. C. Mości, Jenerał-major *von Hersdorf*, zaliczony został do orszaku N. Pana, z zachowaniem dotychczasowego dowództwa.

*Rozkazy dzienne* Cesarskie *w Wydziale służby Cywilnej.*

*16 Maja*, (w Petersburgu.) Zatwierdzony zostaje na urzędzie, obrany przez Szlachtę Marszałek Gubernijalny Grodzieński, Kurator Honorowy Szkół powiatu Kobryńskiego, uwolniony w roku 1842 ze Szlisselburgskiego pułku Strzelców z rangą Porucznika *Orzeszko;* — otrzymują dymissye na własną prośbę, Mierniczy powiatu Ihumeńskiego, Rejestrator Kollegialny *Tudorowski-Hawsowicz* i Dyrektor Cesarskiej fabryki porcelany, Radzca Kollegialny *Ozierski;* — podwyższony zostaje za odznaczającą się służbę do rangi Assesora Kollegialnego, Urzędnik do szczególnych poruczeń przy 2 Departamencie Dóbr Państwa, Radzca Honorowy *Szyszko;* — Urzędnicy Królestwa Polskiego, za wysługę lat, otrzymują rangi: Radzcy Kollegialnego, Radzca Rządu Gubernijalnego Warszawskiego *Bogusławski*, ze starszeństwem od 25 Czerwca 1842 roku; — Assesora Kollegialnego, Referent Zarządu Ubezpieczeń *Giedroyć*, od 20 Października 1845 r.; — Radzcy Honorowego, pełniący obowiązki Sekretarza Rządu Gubernijalnego Warszawskiego *Folkierski*, od 20 Grudnia 1848 r. i Buchaltera w Zarządzie Ubezpieczeń *Korczanowski*, od 8 Marca 1842 r., dymissyonowany w 1851 roku z Siewskiego pułku piechoty z rangą Sztabs-kapitana, obecnie pełniący obowiązki Burmistrza miasta Poniemonia (w gub. Augustowskiej) *Wielamowski*, przemianowany zostaje na Sekretarza Kollegialnego.

*17 Maja.* (w Carskiem Siole.) Z liczby uczniów Szkoły Prawa, którzy ukończyli kurs nauk, zostają przyjęci do służby, z rangą Sekretarza Kollegialnego, *Żukowski*, do Departamentu Ministra Sprawiedliwości, *Asłanowicz* i *Przecławski* do Kancellaryi Rządzącego Senatu; — spadły z etatu Protokolista byłego Mińskiego Sądu Sumienia Sekretarz Kollegialny *Garin*, mianowany Protokolistą Izby Skarbowej Mińskiej; — zostaje wykreślony ze służby Kassyer powiatowy Dynaburski, Sekretarz Kollegialny *Studnicki-Gizbert*, jako wzbudzający nieufność (по неблагонадежности) co do zachowania w nienaruszoności powierzonych mu summ skarbowych; — otrzymują dymissye na własną prośbę: Radzcy Kollegialni, Professorowie Cesarskiego Dorpatskiego Uniwersytetu: Zwyczajny *Harnack* i Nadzwyczajny Professor i Prozektor *Schneider*, oraz etatowy Dozorca Brzeskiej Szlacheckiej powiatowej Szkoły *Iljaszenko;* — zostaje przeniesiony, Pomocnik Buchaltera Wileńskiej Gubernijalnej Budowniczej i Drogowej Kommisyi, Sekretarz Kollegialny *Krassowski*, na Buchaltera Dyrekcyi Szkół gubernii Wileńskiej.

— Przez Reskrypt Cesarski z dnia 19 Kwietnia, najłaskawiej nadany został Exarchowi Gruzyi, Najprzewielebniejszemu *Izydorowi*, krzyż brylantowy dla noszenia na kłobuku.

— Przez takiż Reskrypt z dnia 12 Maja, Naczelnik okręgu wojennego Władykaukazskiego Jenerał-major *Wrewski 2*, mianowany został kawalerem orderu Św. Anny 1 klassy.

— Najprzewielebniejszym Biskupom: Mohylewskiemu *Anatoliuszowi* i Mińskiemu *Michałowi*, najmiłościwiej, Ukazem Cesarskim, nadana została godność Arcybiskupów.

— W dniu 18 Maja umarł tu, w Petersburgu, mając 81 rok życia, jeden z najznakomitszych kupców rossyjskich, Prokopiusz *Ponomarew*.

Po 20 Maja zostawało chorych na cholerę w Petersburgu 296 — w ciągu doby zachorow. 47 — wyzdr. 32 — umarło 27 — po 21 Maja pozostało chorych 284.

W ciągu doby zachor. 72 — wyzdr. 18 — umarło 27 — po 22 Maja pozostało chorych 311.

W ciągu doby zachor. 91 — wyzdr. 17 — umarło 30 — po 23 Maja pozostało chorych 355.

W ciągu doby zachor. 88 — wyzdr. 25 — umarło 37 — po 24 Maja pozostało chorych 381.

## KRÓLESTWO POLSKIE.

*Warszawa, 18 (30) Maja.*

Rozkaz do Zarządu Cywilnego Królestwa Polskiego.

Z dnia 1 (13) Maja 1853 roku.

*Przez postanowienia Rady Administracyjnej.*

W Wydziale Kommisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, zatwierdzony: Pomocnik Naczelnika powiatu Lubelskiego, Radzca Honorowy Alexander Prokopowicz, pełniącym obowiązki Naczelnika Oddziału Administracyi w Wydziale Administracyjnym Rządu Gubernijalnego Lubelskiego.

W Wydziale Kommisyi Rządowej Sprawiedliwości, mianowany: Właściciel dóbr Ignacy Wessel, Sędzią pokoju Okręgu Kazimierskiego.

*Przez rozporządzenia Kommisyj Rządowych i władz oddzielnych.*

Mianowani: Sekretarz Urzędu Lekarskiego gubernii Płockiej Dominik Obniski, pełniącym obowiązki Nadrachmistrza Wydziału Wojskowo-Policyjnego w Rządzie Gubernijalnym Płockim; Kancellista biura Naczelnika powiatu Pułtuskiego Antoni Zbikowski, pełniącym obowiązki Rachmistrza biura Naczelnika powiatu Ostrołęckiego; Adjunkt Wydziału Wojskowego w Rządzie Gubernijalnym Warszawskim, Radzca Honorowy Andrzej Wiśniewski, pełniącym obowiązki Burmistrza miasta Turka w gubernii Warszawskiej; Sekretarz Kwaterunkowy przy Magistracie miasta Konina, Rejestrator Kollegialny Wincenty Szmigielski, pełniącym obowiązki Burmistrza miasta Goszczyna w gubernii Warszawskiej; spadły z etatu Kontroler pasu granicznego naprzeciw Komory Celnej Modrzejów, Michał Sierakowski, pełniącym obowiązki Burmistrza miasta Radziejowa w gubernii Warszawskiej; b. Burmistrz miasta Dobre w gubernii Warszawskiej Jan Chmielinski, pełniącym obowiązki Burmistrza miasta Żychlina w tejże gubernii; spadły z etatu Rewizor Komory Celnej 2 klassy Kucharskimia Antoni Kleczyński, pełniącym obowiązki Wójta Gminy Boryszewo w gubernii Płockiej; Fryderyk Wołowski, pełniącym obowiązki Sekretarza Kwatrunkowego w Magistracie miasta Konina gubernii Warszawskiej, i Rachmistrz Zarządu Okręgu Pocztowego Królestwa Polskiego Hipolit Rubiszewski, pełniącym obowiązki Buchaltera Gazety Rządowej.

Przeniesiony: na własne żądanie: Rachmistrz biura Naczelnika powiatu Ostrołęckiego Szymon Powichrowski, na pełniącego obowiązki Rachmistrza biura Naczelnika powiatu Pułtuskiego.

*Przez postanowienie Zarządzającego Służbą Cywilną w nieobecności Namiestnika Królestwa.*

W Zarządzie XIII Okręgu Kommunikacyj, mianowani: Rysownik-Litograf biura Rysunkowego przy Zarządzie Okręgowym Władysław Wierzbowski, pełniącym obowiązki Pomocnika Naczelnika Stołu w Wydziale Technicznym tegoż Zarządu; Konduktorowie biura Rysunkowego przy Zarządzie Okręgowym: 1 klassy Rejestrator Kollegialny Telesfor Świechowicz; 2 klassy Rejestrator Kollegialny Seweryn Illukiewicz, pełniącemi obowiązki Rysowników - Litografów; 3 klassy Henryk Uszyński, pełn. obow. Konduktora 1 klassy; 4 klassy Ferdynand Janczewski, pełn. obow. Konduktora 2 klassy tegoż biura; Applikant Zarządu Okręgowego Stanisław Stokłosiński, p. o. Konduktora 3 klassy biura Rysunkowego przy tymże Zarządzie; Applikant Zarządu Okręgowego Konstanty Waroczewski, pełn. obow. Konduktora 4 klassy biura Rysunkowego przy tymże Zarządzie; Dozorca rzeki Wisły Stanisław Oraczewski, Pisarz przy Naczelniku Oddziału Kommunikacyi Józef Chełmiński, i Applikant Zarządu Okręgowego Tomasz Przesmycki, pp. oo. Pomocników Naczelnika Objazdu Spławu; Konduktorowie 2 klassy przy drogach, Rejestratorowie Kollegialni: Alexander Józefowicz, Ignacy Świętochowski, Stanisław Święciński, Onufry Bobrowski i Wilhelm Glass, tudzież nieposiadający rang cywilnych: Hilary Filleborn i Floryan Drozdowski, pp. oo. Konduktorów 1 klassy przy drogach; Dozorca Kanału Augustowskiego Jan Karwowski, Majster robót faszynowych Paweł Cegliński, i Applikanci Zarządu Okręgowego: Karol Czaplicki, Bronisław Marczewski, Kanut Sulikowski i Michał Konicki, pełn. obow. Konduktorów 2 klassy przy drogach bitych; Dozorca rzeki Wisły Józef Boczyński, pełn. obow. Dozorcy kanału Augustowskiego; Urzędnik do pisma Zarządu okręgowego, Sekretarz Gubernijalny Stanisław Bleszyński, tudzież Applikanci tegoż Zarządu Jan Łękawski, i Teofil Wesołowski, pp. oo. Dozorców rzeki Wisły; Applikant XIII Okręgu Ludwik Jeziorkowski, p. o. Majstra robót faszynowych; Pisarze przy Naczelnikach Oddziałów Kommunikacyi: Felix Zdziarski, Ferdynand Konopacki i Seweryn Niedzielski, tudzież Applikant XIII Okręgu Ludwik Bogucki, pp. oo. Sekretarzy przy tychże Naczelnikach Oddziałów; Inżenjer powiatowy Maciej Bajer, p. o. Pomocnika Inżenjera Gubernijalnego; Pomocnicy Naczelników spławu: Rejestrator Kollegialny Józef Predecki, Ignacy Szyszkowski i Stanisław Bakka, tuddzież Buchalter Jan Szanser; i Rysownik-Litograf biura rysunkowego przy Zarządzie Okręgowym Konstanty Ladachowski, pp. oo. Inżenjerów powiatowych; Konduktoro-

rowie 2 klassy przy drogach bitych: Jakob Kryszka, Andrzej Bentkowski, Romuald Kossuth i Szczepan Schefler, tudzież Dozorca rzeki Wisły Julijan Majewski, i Konduktor przy robotach Inżenjerskich Antoni Pancer, pp. oo. Inżenjerów powiatowych; Inżenjer powiatu Władysław Ćwierciakiewicz, i Konduktor 2 klassy przy drogach bitych Alexander Barcikowski, pp. oo. Pomocników Inżenjera Gubernijalnego w biurze.

—

## PRAWO

*O udzielenin pożyczek w Listach Zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego trzeciego Okresu.*

(Dokończenie.)

Art. 12. Przepisane art. 92 Prawa z dnia 1 (13) Czerwca 1825 r. w ustępie 2, zawiadomienia wierzycieli hypotecznych o zamierzanej przez Towarzystwo sprzedaży dóbr, dopełniane będą co do kolonistów i innych osadników, prawa swoje w dziale 3-m wykazu hypotecznego zapisane mających, przez doręczenie jednego exemplarza, dla wszystkich kolonistów lub osadników, w jednej wsi lub osadzie siedziby swe mających, na ręce Sołtysa wsi lub osady.

Art. 13. W razie postąpienia ceny dóbr Stowarzyszonych, wystawionych na sprzedaż, wyższej o ¼ lub o taką część, jaka w Prawie Cywilnym przepisaną będzie, nad tę cenę, za jaką już je zalicytowano, dozwala się wywołania powtórnej tych samych dóbr licytacyi. Postępujący wyższą cenę, zapisze w ciągu dni ośmiu od odbytej licytacyi oświadczenie stosowne w xiędze wieczystej dóbr. Wypis tego oświadczenia złoży właściwej Dyrekcyi Szczegółowej i dołączy vadium, w wysokości warunkami licytacyjnemi oznaczonej. Dyrekcya Szczegółowa oznaczy termin do powtórnej licytacyi, na który zawezwie tak utrzymującego się na terminie pierwszym, jako też i postępujących nad osiągnięte licitum część wyżej oznaczoną; wezwania doręczone zostaną interessowanym w zamieszkaniach prawnych, przez nich na ten cel obrać się winnych w miastach, gdzie są Dyrekcye Szczegółowe wezwania takowe czyniące.

Art. 14. W razie zajęcia dóbr przez Towarzystwo Kredytowe na sprzedaż, gdy w jednymże czasie odbywać się będzie i postępowanie subhastacyjno-sądowe względem tych samych dóbr, toż postępowanie nie będzie zawieszone, jak mieć chciał § 132 Instrukcyi z dnia 14 Marca 1826 roku, dla Władz Towarzystwa Kredytowego wydanej—lecz natomiast:

1) Wierzyciele będą mogli wydzierżawienie lub sprzedaż dóbr dłużnika swego rozpoczynać i popierać, pomimo jednoczesnego wystosowania do tychże dóbr exekucyi ze strony Towarzystwa.

2) Bez względu na dokonane wydzierżawienie lub sprzedaż dóbr w drodze Sądowej, Towarzystwo exekucyą swoję do skutku doprowadzić ma prawo, jeżeli zaspokojenie exekwowanej przez nie należności przed terminem na wydzierżawienie lub sprzedaż z jego strony oznaczonym nie nastąpi i przed właściwą Dyrekcyą Szczegółową udowodnione nie zostanie.

Art. 15. W zbiegu exekucyi Sądowej i Towarzystwa, dozór nieruchomości zajętych należeć będzie do administratora przez Towarzystwo ustanowionego, z zachowaniem dla wierzycieli zastrzeżonego dla nich art. 93 Prawa z dnia 1 (13) Czerwca 1825 roku, przejrzenia i zmonitowania rachunków administratora.

Art. 16. Nie będą głosować na zebraniach: wdowy, rozwódki, seperatki i panny doletnie, ani opiekunowie i kuratorowie w zastępstwie małoletnich lub bezwłasnowolnych właścicieli dóbr Stowarzyszonych, przez co ustają w swej mocy art. 182 Prawa z dnia 1 (13) Czerwca 1825 r. i paragraf 233 Instrukcyi z dnia 14 Marca 1826 roku, tudzież paragraf 31 dalszej Instrukcyi z dnia 1 Grudnia 1829 roku, o ile ten ostatni tych osób dotycze.

Art. 17. Osnowa art. 18 przepisów dodatkowych do prawa Kredytowego z roku 1838, uzupełni się tém: iż Urzędnik wybieralny Towarzystwa, przestający być właścicielem dóbr, nadających mu prawo wybieralności, przedstawiony będzie przez Dyrekcyą Główną Komitetowi Towarzystwa do udzielenia mu uwolnienia od obowiązków.

Art. 18. Fundusz, art. 163 Prawa z dnia 1 (13) Czerwca 1825 roku i art. 8 przepisów dodatkowych do prawa z roku 1838 wskazany, stanowić będzie własność ogólną Towarzystwa, bez podziału na Okresy. Z upływem Okresu drugiego, kończącego się w roku 1866, fundusz stanowiący ogólną własność Towarzystwa, nie będzie dzielony pomiędzy dobra stowarzyszone, któreby z mocy niniejszego Prawa pożyczek nie zaciągnęły.

Rozporządzenie powyższe nie ubliża prawu do udziału w tym funduszu, zapewnionemu art. 8 przepisów dodatkowych z roku 1838 właścicielom dóbr obciążonych pożyczką, należącą do pierwszego Okresu, kończącego się w r. 1854.

Po uregulowaniu stosunków właścicieli stowarzyszonych w pierwszym Okresie, przewyżka funduszu dwu-procentowego, złożonego z mocy art. 26 Prawa z roku 1838 dla wymiany dawnych Listów Zastawnych na nowe, powrócona Towarzystwu przez Bank z mocy ustępu 6 art. 29, tegoż Prawa, przelaną zostanie do funduszu ogólną własność Towarzystwa stanowiącego.

Art. 19. Skoro Listy Zastawne drugiego Okresu z obiegu wycofane zostaną, Komitet Towarzystwa Kredytowego, za porozumieniem się z Dyrekcyą Główną, przedstawi Rządowi projekt w przedmiocie oznaczenia na przyszłość wysokości kapitału rezerwowego Towarzystwa, zastosowanego do summy udzielonych przez nie pożyczek, oraz w przedmiocie wskazanego celów ogólnej użyteczności, na które część funduszów Towarzystwa, po utworzeniu kapitału rezerwowego pozostającą, będzie mogła być użytą.

Art. 20. Właściciele dóbr obciążonych pożyczką Towarzystwa, należącą do Okresu pierwszego umorzenia, kończącego się w roku 1854, którzyby przed upływem tego

Okresu chcieli zaciągnąć nową pożyczkę na mocy niniejszego prawa, mogą żądać obliczenia na swoję korzyść części z funduszu ogólnego Towarzystwa, wedle art. 8 przepisów dodatkowych do Prawa z roku 1838 na nich przypadającej przed terminem dnia 31 Maja (12 Czerwca) 1854 roku, tudzież potrącenia przyznenej im ilości z rat kończącego się Okresu.

Art. 21. Ustanowiona art. 26 Prawa z dnia 9 (21) Kwietnia 1838 roku opłata jednorazowa, dwóch od sta pierwotnej wysokości pożyczki przeniesionej na następny Okres, nie będzie wymaganą od właścicieli ziemskich żądających, z mocy niniejszego Prawa, przedłużyć Okres umorzenia swoich pożyczek.

Wierzyciele, dobra do Towarzystwa pociągający, nie będą również w obowiązku zaliczania tej opłaty.

Art. 22. Rachunkowość Władz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, wynikająca z pożyczki dozwolonej niniejszém Prawem, odbywać się ma na zasadzie ogólnego przepisu art. 1 Ukazu z dnia 3 (15) Września 1841 roku, na ruble, kopiejki, pół i ćwierć kopiejki.

Art. 23. Aż do zupełnego wycofania z obiegu Listów Zastawnych, należących do drugiego Okresu umorzenia, kończącego się w roku 1866, żadne nowe wypuszczenie Listów Zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, podobne obecnemu, miejsca mieć nie będzie.

Art. 24. Wszelkie rozporządzenia Praw o Towarzystwie Kredytowém Ziemskiem z dnia 1 (13) Czerwca 1825 roku, i z dnia 9 (21) Kwietnia 1838 roku, tudzież Instrukcyi i przepisów dodatkowych, wydanych w rozwinięciu tychże Praw, o ile nie uległy zmianie skutkiem niniejszego Prawa, zachowują się w swej mocy.

Prezes Rady Państwa, (Podpisano) Xiążę *A. Czernyszew.*

# WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

## NIEMCY.

WIEDEŃ. Przed wyjazdem z Wiednia, Król Jmć Pruski nadał rozmaite ordery Dowodzcom oddziałów wojskowych, jenerałom i oficerom austryackim, i udarował kosztownemi tabakierami ze swoim wizerunkiem Wielkiego Mistrza Dworu Austryackiego Xięcia Karola Lichtenstein, i pierwszego Jenerała-adjutanta Cesarskiego hrabię Grünne.

Cesarz odprowadzał Króla i Xiążąt Pruskich aż do stacyi drogi żelaznej, a jenerałowie de la Tour et Taxis i hrabia Paar towarzyszyli Dostojnym Gościom aż do Lundenburg.

Król Jmć Leopold nadał order Leopolda 1 klassy Arcyxiążętom Ferdynandowi-Maxymiljanowi i Karolowi-Ludwikowi, braciom Cesarskim, hrabi de Linanges, W. Mistrzowi Dworu Xięciu Lichtenstein, hrabi Grünne i Feldmarszałkowi-lejtnantowi Piret, przedtém szefowi pułku, którego obecnie J. K. Mość jest szefem.

Małżeństwo Xięcia Jmci Brabancyi z Arcyxiężniczką Maryą ma się odbyć w ciągu tego jeszcze lata.

— Spacer na Praterze, który miał miejsce 20 Maja, był jednym z najświetniejszych.

Od godziny piątej niezliczone mnóstwo powozów i pieszo spacerujących już ciągnęło na Prater, dokąd powozy dworskie przybyły po szóstej. Zgromadzenie przyjęło NN. Osoby okrzykami entuzyazmu.

Cesarz Franciszek-Józef i Król Pruski jechali w odkrytym koczu, Król Jmć miał na sobie mundur huzarów austryackich. Król Jmć Belgów, również w austryackim mundurze, był w drugim powozie z Arcyxięciem Franciszkiem-Karolem. Prócz Arcyxiążąt obecnych w Wiedniu, dwóch Xiążąt Domu Pruskiego, Xięcia Brabancyi, Xięcia Cobourg, ze swą Małżonką, córką Ludwika-Filippa, którzy jechali za powozem Cesarskim, uważano wielką liczbę reprezentantów rozmaitych legacyj od szlachty i wyższych władz cywilnych i wojskowych.

Arcyxiężna-Matka Cesarza Jmci przybyła poźniej w odkrytym faetonie powożonym czterema przepysznemi końmi z konia.

— Korrespondencye z Wiednia dają następny zarys J. C. W. Arcyxiężniczki Maryi, narzeczonej Xięcia Brabancyi: «Arcyxiężniczka ma 17 rok wieku, i równie jak jej siostra, młoda wdowa po Arcyxięciu Ferdynandzie d'Este, jest jedną z najpiękniejszych dam Dworu Austryackiego. Jest bardzo żywa i odznacza się zarówno swemi umysłowemi przymiotami, jak charakterem pełnym łagodności i gorliwą dobroczynnością. Prowadziła dotąd ustronne życie przy Matce, w pałacu Augarten, wszakże ukazywała się na wszystkich uroczystościach Dworskich.»

— Wszystkie gazety napełnione są opisami Karuzelu, wyprawionego w maneżu zimowym na cześć NN. Gości, którzy bawili ostatniemi czasy w Wiedniu. W ogóle było 120 jeźdzców w przepysznych kostiumach i na najpiękniejszych arabskich rumakach czystej krwi. Wodzem rycerzy Krzyżowych był Arcyxiążę Wilhelm, a rycerzy Saraceńskich, Xiążę Alexander Wirtembergski. W wielkiej loży Cesarskiej Arcyxiężna-Matka siedziała między Królem Pruskim i Królem Belgów, obok pierwszego z nich Cesarz Jmć, obok Króla Leopolda Arcyxiężna Marya Dorotea, Matka narzeczonej Xięcia Brabancyi; Arcyxiążęta: Franciszek-Karol, Albert, Ernest, Karol-Ferdynand, Ludwik, Jan; Xiążęta Pruscy, Xiążę Brabancyi, Arcyxiężne i Arcyxiężniczki i Elżbieta d'Este, Hildegarda i Marya, Xiążę i Xiężna Cobourg, znajdowali się też w loży Cesarskiej. Wszyscy członkowie Ciała Dyplomatycznego byli obecni. *(P. P.)*

— Od 1 Lipca b. r. wprowadzone zostaje w wykonanie nowe urządzenie policyjne. Każdy cudzoziemiec, udający się do Austryi, (wyjąwszy jedynie członków Rodzin panujących), powinien być opatrzony w pasport, wizowany przez Poselstwa lub Konsulaty Austryackie i w nim ma być oznaczona narodowość podróżnego i termin na który pozwolono mu

jest wydalić się z kraju. Jeżeli tego wskazania w pasporcie nie wymieniono, pasport nie służy na pobyt w Austryi, jak na lat trzy, najwięcej. Wiza do tego kraju ma być odmawiana tym, którzy są wygnani z Austryi, lub zostają pod wyrokami imania osobistego. Na granicy pasport musi być jeszcze raz wizowany. W stolicach Biura cudzoziemców opatrują tychże w Karty pobytu, których termin nie może być dłuższy nad rok jeden, ale które mogą być peryodycznie odnawiane. Te rozporządzenia nie zmieniają istnących przepisów we względzie codziennych raportów znad granic, tudzież xiążeczek wydawanych robotnikom i kart pasportowych.

— Gazeta urzędowa zawiera postanowienia Ministerstw Wojny, Skarbu i Spraw Wewnętrznych, któremi Rząd zrzeka się monopoljum saletry, ze względu, że «ta sól stanowi jeden z głównych materyałów pomocniczych w przemysłowości technicznej.» Na przyszłość produkowanie saletry będzie pozwolone każdemu za należytym konsensem. Co do soli kuchennej, tej monopoljum Rząd zachowuje dla siebie, równie jak i wyłącznego wyrabiania i przedaży prochu.

— Wielu emigrantów Lombardzkich uczynili potrzebne kroki dla otrzymania pozwolenia wrócenia do Austryi dla zdjęcia sekwestru, na ich dobra nałożonego. Rząd nie jest dalekim od przychylenia się do ich żądań. *(J. de S.-P.)*

*Medyolan, 22 Maja.* Przybył tu wczora marszałek Radecki i hrabia Rechberg, (kommisarz do rozpatrzenia na miejscu wszystkich okoliczności tyczących się konfiskaty dóbr wychodzców).

— Twierdzą, że w tych dniach uwięziono w Kremonie kilku znakomitych mieszkańców z powodów politycznych i że znaleziono w ich mieszkaniach korrespondencye kompromittujące, oraz rewolucyjne pisma Mazziniego nader świeżej daty. *(P. P.)*

PRUSSY. Piszą z Berlina do gazety Pocztowej, że niektórzy Biskupi katoliccy w Prusiech nie ogłoszą Brewe Papiezkiego, tyczącego się małżeństw mieszanych; publikacya brewe pozostawiona bowiem bywa uwadze samychże Biskupów, kiedy publikacya Bull jest koniecznym obowiązkiem.

— Na przyszłej Konferencyi jeneralnej Stowarzyszenia Celnego, Prussy mają wnieść na rok przyszły, otwarcie wystawy przemysłowej wszystkich krajów Zollvereinu, w której wezmą udział Austrya i Steuerverein. *(J. de S.-P.)*

BAWARYA. Żołnierze Bawarscy, którzy, w wielkiej liczbie, podczas powstania w Baden i Palatynacie zbiegli i przyłączyli się do korpusów ochotników, następnie zaś schronili się do Szwajcaryi i prowadzą tam nędzne życie, udali się do Króla, podczas pobytu J. K. Mości we Włoszech, z prośbami o przebaczenie. N. Pan odesłał te prośby do Ministerstwa Wojny. *(J. de S.-P.)*

FRANKFURT. Senat Frankfurtski wniósł 20 Maja na Zgromadzenie Narodowe projekta niektórych zmian w Konstytucyi. Izraelici mają być przypuszczeni do wyborów na to Zgromadzenie i mieć w niém czterech reprezentantów; ale pozostaliby wyłączeni od Senatu, od Kollegium 51 członków, od wyborów do tych dwóch Ciał, od urzędów sędziowskich, kościelnych, nauczycielskich i funduszowych. *(P. P.)*

## ANGLIJA.

LONDYN, *25 Maja.* W przeszłą Sobotę margrabia Londonderry dawał wspaniałą ucztę w Holderness-house, jako szef 2 pułku gwardyi przybocznej. Obecni byli Posłowie: Rossyjski, baron de Brunnow, Austryacki hrabia Colloredo i Turecki P. Mussurus. Poseł Francuzki nie mógł przybyć, a Poseł Pruski zatrzymany był słabością zdrowia. Dostojny gospodarz był w mundurze jeneralskim i w orderze Podwiązki; po prawej miał J. K. W. Xięcia Cambridge, a po lewej barona Brunnow.

Po zwyczajnych toastach, margrabia zaprosił obecnych do spełnienia w milczeniu toastu na cześć wielkiego Wodza, zmarłego niedawno, któremu w czynach wojennych nikt nie wyrównał i nikt przewyższyć nie zdoła. Toast był spełniony stojący i w milczeniu. Margrabia, powstawszy znowu, rzekł, iż serdecznie sobie winszuje, że ma u swego stołu Posłów Rossyi, Austryi i Turcyi. Ubolewa, że jest pozbawiony obecności Posła Francuzkiego, który dziś właśnie ma gości u siebie i Posła Pruskiego, który bierze kąpiele morskie w Saint-Leonard. Szczególniej cieszy się z oglądania u siebie Posła Rossyjskiego, z którym oddawna łączy go przyjaźna zażyłość. Posiada on wysokie zaufanie swego Monarchy, który jest najlepszym Monarchą, jaki kiedykolwiek panował. «Muszę też sobie powinszować z obecności Posła Austryackiego, przyjaciela xięcia Metternicha, z którym żyłem przez lat dwanaście mego posłowania w Wiedniu, a potém podczas wielkich układów, które w Paryżu i Weronie ustaliły pokój Europy; miło mi i pochlebnie jest też widzieć tu Posła Tureckiego, którego Monarcha, nieomieszka skorzystać z danych mu porad, i utrzymać równowagę europejską, która, zachwiana nieco w ostatnich czasach, nie jest wszakże zagrożoną. Kiedy sobie przypominam, lepiej od wielu obecnych tu osób, nadzwyczajne wysilenia, dokonane przez wielkich sprzymierzeńców Anglii, dla obalenia potęgi Francyi pod panowaniem nadzwyczajnego człowieka, nie mogę nie wynurzyć nadziei, iż jeśliby Anglija znalazła się jeszcze w podobnych trudnościach, (co dziś byłoby dziecinną obawą), też same wielkie Państwa użyczyłyby jej równie dzielnej pomocy, jaką wspierały ją od Wiednia do Paryża, od Paryża do Waterloo, dla zapewnienia, przy spółdziałaniu dręwnianych zastępów starej Anglii, bezpieczeństwa i pomyślności naszego kraju.»

Margrabia zakończył wniesieniem zdrowia reprezentantów Mocarstw Zagranicznych.

P. Brunnow odpowiadał na tę część przemówienia szlachetnego gospodarza, która się tyczyła Cesarza Jmci WW. Rossyj. *(J. de S.-P.)*

— Wielki Sąd Przysięgłych hrabstwa Surrey zawyrokował, iż William Hale, Robert Hale i James Boylan, oskarżeni w dniu 28 Kwietnia o nieprawną fabrykacyą pewnej ilości

rac kongrewskich w sprzeczności z przepisami, tyczącemi się tego przedmiotu, mają być oddani pod sąd. Na wniesienie ze strony Skarbu P. Humphries zażądał, iżby sprawa wprowadzona była przed Sąd Ławnictwa Królowej. *(P. P.)*

*Londyn, 29 Maja.* Depesza telegraficzna z Triestu, ogłoszona w gazetach Londyńskich, donosi o przybyciu statku *Bombay* z pocztą indyjską. Nowiny z wojny Birmańskiej z dnia 13 Kwietnia nie są pomyślne; zapotrzebowano posiłków dla armii angielskiej. Nie masz żadnej perspektywy pokoju z Królestwem Ava. Kommisarze Birmańscy nie chcieli podpisać traktatu pokoju.

Wiadomości z Chin są po 11 Kwietnia. Okręty angielskie, francuzkie i amerykańskie, stojące na wybrzeżu Chińskiém, na usilne prośby władz Chińskich, zgodziły się bronić przeciw powstańcom Nankin, Schanghai i ujście wielkiego kanału.

— *Times*, mówiąc o ostatnich rozprawach w Izbie Lordów we względzie zapobieżenia frymarkowi murzynów na wyspie Kuba, z mocą powstaje przeciw władzom wyspy, sprzyjającym temu frymarkowi i dodaje: «Jeżeliby ponowiły się pokuszenia na zawojowanie Kuby przez Stany Zjednoczone, Anglija nie będzie zapewna widziała konieczności czynić ofiary, dla zachowania pod berłem Królowej Izabelli wyspy, której Rządzcy tak na złe używają swej władzy. Nie będzie ponosiła kosztu na utrzymywanie naprzód flotty zapobiegającej wyładowywaniu na Kubę, przez handlarzy murzynów, ich żywego towaru, a potém drugiej flotty, dla przeszkodzenia amerykanom w zawojowaniu Kuby. Kiedy ta ostatnia zostanie jedną z prowincyj Stanów, niewolnictwo zniesione nie będzie, ale dowóz murzynów ustanie. Ludzkość cośkolwiek zyszcze na tém; możemy uznawać zdobycie za gwałtowne i niezbyt prawne, ale będzie to tylko przejście panowania od plemienia na wpół cywilizowanego, do plemienia cywilizowanego, co tak często, w zwykłym rzeczy porządku, widzieć się daje. Anglicy mogą nie być bardzo biegli w Prawie Narodów, ale mają pretensyą znać nieco Prawo Przyrodzone. W każdym razie, zawojowanie Kuby oszczędziłoby Anglii koszta dwóch flott, które utrzymuje w Antyllach.» *(J. de S.-P.)*

— Eskadra kontr-admirała Corry, stojąca w Plymouth, odebrała, jak było doniesiono, rozkaz trzymania się w gotowości do wyjścia pod żagle i zapewniają, że czeka tylko na przybycie ze Wschodu okrętu śrubowego *Imperious* o 50 działach. Eskadra będzie krążyła w kanale Manche, albo pójdzie aż do Gibraltaru, ale zawsze utrzymując kommunikacye z Admiralicyą, żeby być gotową na wszelki wypadek. *(P. P.)*

## FRANCYA.

PARYŻ, *26 Maja.* Wczora, po Radzie Ministrów, Cesarz Jmć, z Cesarzową, odjechał do Saint-Cloud, gdzie zabawi przez lato.

— Monitor urzędowy zawiera artykuł, wykazujący pożyczki nowouchwalonej drogi żelaznej z Lyonu do Genewy; najlepszym tego dowodem jest, że Rząd Szwajcarski przyłożył się do budowy tej drogi w stosunku 2 miljonów franków.

*Paryż, 27 Maja.* Odebrano wiadomość, że Wielkorządzca Algeryi, jenerał Randon, wystąpił na swą wyprawę do Kabylii, z Setif 18 Maja, o godzinie 5 wieczorem. Korpus wyprawy składa się ze 14 bataljonów, rozdzielonych na dwie dywizye, z których jedną dowodzi jenerał Mac Mahon, a drugą jenerał Bosquet.

— Otrzymano wiadomości od korwetty *la Capricieuse*, należącej do stacyi Chińskiej, i która 20 Lutego znajdowała się w Canton, w powrocie z wycieczki do Hong-Kong.

Powstanie w Chinach wzmagało się co dnia i zapewniano, że aby je zobojętnić, Rząd Cesarski zamierzył zmodyfikować, w duchu przyjaźnym dla katolików, dekreta wydane o religii i obowiązujące dotąd. Tym sposobem Rząd mniema zjednać sobie ludność chrześciańską wynoszącą do miljona dusz, po większej części osiadłą w prowincyach powstaniem rażonych. *(R. I.)*

## SZWAJCARYA.

BERNA, *25 Maja.* Niezwłocznie po odwołaniu ztąd Sprawującego interessa Austryi dowiedziano się że Gabinet Pruski oświadczył Radzie Federalnej, że w przypadku jeżeli w Neufchatel nie będzie przywrócony stan rzeczy, jaki istniał przed rokiem 1848, kanton ten zostanie zajęty przez wojska Pruskie.

— Sąd Kryminalny w Thun skazał na śmierć oberżystę hotelu w Grimsel, nazwiskiem Zybach, za podpalenie tego zakładu w widokach skorzystania z wypłaty assekuracyjnej. Wszakże Trybunał polecił złoczyńcę łaskawości Wielkiej Rady kantonu Berny. *(J. de S.-P.)*

## WŁOCHY.

TURYN. W ostatniej swojej broszurze, świeżo wydanej pod tytułem: «Kilka kartek przemówienia do włochów,» i która tu chodzi po rękach, Mazzini oznajmuje, że rozpuścił komitet rewolucyjny Londyński i że odtąd sam jeden kierować będzie odrodzeniem Italii. *(J. de S.-P.)*

## HISZPANIJA.

MADRYT, *26 Maja.* (Przez telegraf.) Donoszą za rzecz pewną, że Królowa Jmć Izabella jest w drugim już miesiącu ciąży.

— Xiążę de Rianzarès, małżonek Królowej Matki, wyjeżdża wkrótce do Paryża. Celem tej podróży są układy o poślubienie jednej z córek Królowej Krystyny z Xięciem Napoleonem Bonaparte. *(J. de S.-P.)*

## AMERYKA.

STANY ZJEDNOCZONE. *New-York, 14 Maja.* Gazety przywiezione ostatnią pocztą donoszą o zawiązaniu się kompanii w San-Francisco, pod nazwaniem *kompanii Kolifornijsko-Japońskiej*, która zamierza wyprawić niezwłocznie do Jeddo, stolicy Japonii, trzy *clippery*, (okręty żaglowe szybkiego biegu) i jeden okręt trzymasztowy, naładowany wszelakiemi przedmiotami ciekawości i użytku. Mają one przy-

być do Japonii w tej samej chwili, kiedy wojenna wyprawa Amerykańska siłą lub przez układ, otworzy stosunki handlowe z Cesarstwem Japońskiém i zebrać pierwsze plony otwarcia portów tego wielkiego państwa, zamkniętego od dwóch prawie wieków przed wszelkim obcym wpływem.

— Donoszą z Mexyku, że Santa-Anna złożył nowy Gabinet jak następuje: Ministrem Spraw Zagranicznych P. Alaman, Sprawiedliwości P. Lares, Skarbu P. Tomaris, Wojny P. Fevinal; P. Almonte mianowany Posłem w Stanach Zjednoczonych.

— Wiadomości z przesmyku Panama donoszą, że miasto Gorgona prawie całkiem, w dniu 26 Kwietnia, zostało przez pożar zniszczone.

LA PLATA. Nowiny o zawarciu pokoju między obecnym Rządem Buenos-Ayrès i byłym Dyktatorem Urquiza, były przedwczesne. W rzeczy samej stanęła była ugoda, ale dowodzca wojsk, zajmujących Buenos-Ayrès pułkownik Lagos nie chciał jej uznać, Urquiza też jej nie ratyfikował, a oblegający nie odstąpili od warunków stanowiących istotę ugody, tak iż wszystko zostało zerwane, i w chwili odjazdu gońca, 3 Kwietnia, kroki nieprzyjacielskie miały być wszczęte na nowo. *(J. de S.-P.)*

## NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

PARYŻ, *28 Maja*. Izba Prawodawcza przyjęła w dniu wczorajszym, bez rozpraw, projekt prawa o drodze żelaznej z S. Rambert do Grenoble, przeciwnie, prawo o stowarzyszeniach kredytowych ziemskich, dało powód do rozmaitych za i przeciw wystąpień. Wszakże prawo ostatecznie zostało przyjęte.

Rozdano członkom projekt prawa o przywróceniu kary śmierci, modyfikujący przez Kommisyą, za zgodą Rady Stanu, 86 i 87 artykuły Kodexu Karnego.

Zmiany te, w treści zależą na tém, (art. 86) że zamach na życie lub osobę Cesarza, ulegać ma karze ojcobójców, zamach na życie członków Rodziny, karze śmierci, zamach na osoby tychże członków, uwięzieniu w fortecy; (art. 87), zamach na obalenie lub zmianę Rządu, albo porządku następstwa tronu, albo podbudzanie obywateli do uzbrajania się przeciw władzy Cesarskiej, ulegać ma karze zamknięcia w fortecy.

LONDYN, *27 Maja*. Wczora, Izba Gmin, 220 głosami przeciw 172 odrzuciła wniosek P. Phillimore, o uwolnieniu dyssydentów od opłaty podatku na Kościół (church rates) na proste oswiadczenie, iż nie należą do panującego kościoła. Inny wniosek P. Clay, iżby podatek ten był całkowicie zniesiony, został uchylony 207 głosami przeciw 185.

*(J. de S.-P.)*

## WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Jeden właściciel ziemski w okolicach Hyères uprawia od dwóch lat, z zupełném powodzeniem, *drzewo łojowe*, pochodzące z Chin. Drzewo to wyrównywa w wysokości Wiśni, ma korę gładką, liście sercowate, barwy żywoczerwonej. Owoc składa się z torebki, podobnej do zwyczajnego kasztana, i zawiera trzy pestki wielkości i kształtu laskowego orzecha. Tłusta substancya, którą te pestki zewsząd są okryte, ma wszystkie własności, nawet kolor i zapach łoju, tak iż krajowcy wyrabiają z niej świece, które byłyby równie dobre jak zwyczajne, jeśliby łój ten drzewny był należycie oczyszczony. *(J. de S.-P.)*

* * *

Donoszą z Bruxelli, pod dniem 23 Maja, że P. Wiertz wynalazł nowy sposób malowania, który, jak się zdaje, dokona przewrot zupełny w sztuce. Za pomocą tego processu, który korzystnie może zastąpić freski, P. Wiertz wykończył obraz bardzo wielkich wymiarów, którego koloryt ma nietylko świetność, moc i przejrzystość olejnego malowidła, ale nadto przedstawia na powierzchni to, czego olejne roboty nie mają, to jest doskonały mat, który od tylu wieków i tak gorąco, lecz napróżno, znaleść usiłowano.

*(J. de S.-P.)*

* * *

Ogrodnik jeden w Langres (Dep. Haute Marne), we Francyi, uczynił szczególnym sposobem ważne odkrycie archeologiczne. Prześladując krety, które pustoszyły mu ogród, zauważał jedną kretowinę, zaledwie powstającą i jeszcze wilgotną. Nie wątpiąc że pod nią pracuje kret, którego będzie mógł jednym zamachem na powierzchnią wydostać, uzbroił się w rydel i czekał cierpliwie. Ziemia zaczęła się znowu ruszać, a w tém ogrodnik ujrzał, na skraju powstającego pogórka, błyszczącą monetę średniej wielkości, a za nią drugą i trzecią. Zapuścił rydel w kretowinę i jednym sztychem wyrzucił na powierzchnią wielkiego kreta i trzydzieści srebrnych medalów z wizerunkiem Juljusza Cezara. Za drugim sztychem wydobył srebrną, misternemi rzeźbami ozdobioną, rękojeść Rzymskiego miecza; na niej wyobrażony orzeł z rozpostartemi skrzydłami, niosący w szponach dzika, z napisem: «Non capit aquila muscas,» poniżej inny napis: «Sexta leg. ens. J. Caes. aere dono D.» Te ciekawe zabytki kupione zostały przez osobę prywatną. *(Assemb. Nat.)*

* * *

Mniemano dotąd, że sławna ze swych wymiarów liści i kwiatu, niedawno odkryta *Victoria Regina*, jest rośliną jednoletnią, rozmnażającą się jedynie przez nasienie. Dyrektorowie ogrodu botanicznego w Gand, PP. Donckeler, ojciec i syn, zdołali uchować ją przez zimę i w tej chwili w ogrodzie pomienionym wspaniale buja jeden exemplarz Victorii, wypielęgnowany z nasienia w roku 1852.

* * *

Rząd Francuzki wyznaczył Kommisyą z uczonych i z gospodarzy wiejskich, dla ocenienia zastosowania przez P. Barat siły pary do orania ziemi. Kommisya dała przyjazne wynalazkowi zdanie, uznając wielką ważność i zalety jego, i wnioskuje, iżby Rząd kupił za 50,000 fr. prawo użycia tej machiny w Algeryi, a nadto wyznaczył po 250 fr. miesięcznie każdemu z wynalazców, przez cały czas, potrzebny na sporządzenie nowej machiny. To wyniesie jeszcze 50,000 franków, ale obecna machina stałaby się już własnością Rządu.

* * *

Przed kilku laty, Balzac, bawiąc w Berlinie, odwiedził Ludwika Tiecka. (*) Ten ostatni, wszczęwszy rozmowę o

(*) Tieck umarł w przeszłym miesiącu.

dziełach swego gościa, rzekł, że najlepiej mu się podobały *Le Vicaire des Ardennes* i *Annette ou le Criminel*.

«Zapewna czytałeś je, rzekł Balzac, w wydaniu Bruxelskiém?»

«Tak, zdaje mi się» odpowiedział Tieck.

«Inaczej być nie może, dodał Balzac, bo oba te romanse nie są moje, i Bruxelscy spekulanci użyli mojego imienia dla lepszego zbytu tych xiążek. Wszakże rzecz ta wydała mi się taką fraszką, że nie osądziłem za stosowną wszczynać process.»

(Jakkolwiek bądź, zdanie sławnego estetyka niemieckiego nie zbyt musiało pochlebić Panu de Balzac.)

* * *

Piszą z Old-Panama, (w Ameryce środkowej), z dnia 28 Kwietnia, że kopiąc ziemię, znaleziono tam naczynie gliniane, zawierające wielką liczbę dawnych monet Rzymskich, które, po największej części, noszą, w napisach bardzo dobrze zachowanych, imiona Maximina, Dioklecyana i Konstantyna.

* * *

*Morning Chronicle* z dnia 24 Maja pisze: «Wczora w Stafford house miał miejsce koncert murzynki Elżbiety Greenfield, przed rokiem jeszcze niewolnicy na brzegach Mississipi. Pani jej umierając, udarowała ją swobodą i pewną summą pieniędzy. Elżbieta ma dziś 26 rok wieku; przybyła do Anglii dla wydoskonalenia się w śpiewie; pierwsze jej wystąpienie publiczne uwieńczone zostało powodzeniem. Głos ma nadzwyczaj obszerny i mocny, i w ogóle wielkie usposobienie muzyczne. *(P. P.)*

* * *

W gazecie austryackiej *Geelong Advertiser* czytamy, że czterej kopacze znaleźli niedawno na Alexandrowej górze bryłę samorodnego złota, ważącą 134 funty 8 uncyj i prawie zupełnie czystą, zawierającą ledwo widzialne żyłki kwarcu. Po tym szczęśliwym wypadku, znalazcy chcieli już zaprzestać i zostać kapitalistami; ogłosili w gazetach, że sprzedają swój *placer* (wydział ziemi, ze złotodajnym piaskiem), za 300 f. st. (1,800 r. sr.) gdy nikt nie stanął do kupna, wzieli się znowu do roboty i wprędce znaleźli inny samorodek od 76 uncyj. W tedy liczni kupcy się stawili i czterej kopacze, sprzedawszy swój wydział, odjechali na powrot do Anglii; każdy z nich wywiozł pewny kapitał.

Jeśliby pierwszy samorodek był całkiem czysty, miałby wartości na nasze pieniądze 39,024 rub. sr. w takim stanie jak jest, wartość jego wynosi zawsze 36,000 rubli srebrnych. *(P. P.)*

* * *

Z licytacyi galeryi hiszpańskiej po Ludwiku-Filippie, sprzedanej ostatniemi czasy w Londynie, Muzeum Luwru kupiło za 51,250 franków sławny obraz Velasquez'a, *Hołd Pasterzy*. *(P. P.)*

* * *

W ogrodzie zoologicznym Londyńskim wprowadzono nader interessującą dla lubowników Historyi naturalnej nowość. Jest to ogromna sadzawka ze szkła, w której wśród roślin i porostów dna morskiego, widać odbywające się przed okiem ciekawego postrzegacza, rozmaite tajemnice życia ryb. W jednym z działów są zawarte zwierzęta skompiaste, (crustacea) w drugim miękusze, (mollusca), w czterech innych ryby różnych rodzajów i gatunków.

---

# DONIESIENIE LITERACKIE.

## BAJARZ POLSKI.

ZBIÓR

BAŚNI, POWIEŚCI I GAWĘD

LUDOWYCH

opowiedział

A. J. GLIŃSKI.

### UWIADOMIENIE.

Bajarz Polski, w ciągu bieżącego półrocza wyjdzie w 4 tomach, z których każdy będzie zawierał przeszło 250 stronic.

Dwa pierwsze tomy już wyszły z druku i są do przedania kupującym, i do rozesłania prenumeratorom, którym każdy tom niezwłocznie po wyjściu rozesłany będzie; Tom trzeci już w druku.

Cena prenumeracyjna czterech tomów wynosi: na miejscu 3 rub. sr. (20 złot.), z przesłaniem zaś przez pocztę 3 r. 60 k. (24 zł.).

Prenumeratorowie miejscowi zechcą udawać się: w Wilnie do Redakcyi Wileńskiej Gazety Gubernijalnej, przy Rządzie Gubernijalnym, na Św. Jańskiej ulicy, od godziny 10 zrana do 3 po południu; do wszystkich celniejszych Xięgarń Wileńskich; w Warszawie zaś, do Xięgarń PP. Henryka Natansona i J. Bernsztejna.

Prenumeratorowie z prowincyj, tak Cesarstwa jako i Królestwa Polskiego, raczą udawać się z żądaniami przez pocztę, adresując listy i pieniądze: *Redaktorowi Wileńskiej Gazety Gubernijalnej, Glińskiemu, w Rządzie Gubernijalnym, w Wilnie.*

Przy końcu 4 tomu, załączony będzie spis Prenumeratorów, którzy zatém proszeni są o wyraźne wymienianie nazwisk i adresów.

Treść tomu pierwszego, była już ogłoszona, wyszły dopiero tom drugi, na 256 stronicach zawiera:

1) Baśń o rycerzu Niezginku, mieczu samosieczu, i o gęślach samograjach.
2) — o królewiczu z xiężycem na czole, z gwiazdami po głowie.
3) — o królewiczu zaklętym w raka.
4) — o królewiczu-kmiotku, piesku szczeczku, kotku mruczku, i o czarodziejskim pierścieniu.
5) — o królewiczu smoku, i o kołowrótkach samoprządkach.
6) — o żołnierzu wędrowcu, kiesce złotodajce, lulce niewykurce, i o worze samochwycie.
7) — o wdowim synu i o czarownicy.
8) — o chciwcu z kwiatem paproci i o skarbie zaklętym.
9) — o dziadku i babce, o kogutku i kurce, o lisie i wilku.
10) — o brzozce zwiastunce, i o ptaszynie mścicielce.
11) — o dziadu kościelnym, cudownym starcu, i o prawdzie.

---

Позволяется печатать. 25 Мая 1853 года. *Ценсоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.